

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Datum

14 september 2023

Referentie

41058603

Bijlagen

- Conceptaccreditatiekader NVAO
- Aanbiedingsbrief aan Eerste Kamer
- Aanbiedingsbrief aan Tweede Kamer
- Aanbiedingsbrief van NVAO

Intern OCW afgestemd

WJZ

Voorhang accreditatiekader NVAO

Aanleiding

De NVAO heeft haar accreditatiekader aangepast, om het overzichtelijker en duurzamer te maken. Voordat u het gewijzigde kader kunt goedkeuren en dit in werking kan treden dient het kader, op grond van art. 5.3 lid 2, 3 en 4 WHW, door de NVAO te worden geconsulteerd bij het veld (dit is gebeurd) en te worden voorgehangen bij de beide Kamers der Staten-Generaal.

Met het oog op de beoogde inwerkingtredingsdatum van het nieuwe kader van 1 januari 2024, de gebruikelijke termijn van vier weken voorhang, de mogelijkheid van Kamervragen, het aanstaande verkiezingsreces en het aantreden van de nieuwe Kamer, dient de voorhang zo spoedig mogelijk aan te vangen. We hebben er daarom met de NVAO naar gestreefd om het kader met enige spoed af te ronden en willen het ook graag, als mogelijk, uiterlijk 22 september naar de Kamer sturen.

Samenvatting van de brief

Met de aanbiedingsbrieven aan de Eerste en Tweede Kamer biedt u beide Kamers het herziene accreditatiekader ter voorhang aan en geeft u een toelichting op het doel van de wijziging. De brief waarmee de NVAO u het kader ter goedkeuring heeft aangeboden en waarin de aanpassingen in het kader worden toegelicht, wordt als bijlage bij de brieven aan de Kamers gevoegd.

Besluiten door ondertekening

Graag verzoek ik u te ondertekenen:

- de aanbiedingsbrief aan de Eerste Kamer;
- de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer.

Toelichting

Aanpassingen van het accreditatiekader gebeuren regulier, waarbij verbeteringen worden doorgevoerd en het kader waar nodig in lijn wordt gebracht met (gewijzigde) wet- en regelgeving. Het accreditatiekader is voor het laatst gewijzigd in 2018 naar aanleiding van de Wet accreditatie op maat. Bij zowel OCW als NVAO bestaat de wens om het kader nu opnieuw te wijzigen. Hiermee wordt zowel de systematiek verbeterd en vereenvoudigd, als een aantal verduidelijkingen doorgevoerd die deels ook al bij de Kamer zijn aangekondigd.

De voornaamste wijzigingen in het accreditatiekader worden hierna toegelicht.

Nieuwe opbouw accreditatiekader

- De opbouw van het kader is aangepast met als doel het meer duurzaam te maken en te vereenvoudigen. Het nieuwe kader bevat alleen nog die elementen die daarin bij wet verplicht moeten worden opgenomen (de uitwerking van de wettelijke kwaliteitsstandaarden voor de beoordeling, de beslisregels voor de beoordeling en de hoofdlijnen van de aanvraagprocedure). Elementen van het uitvoeringsbeleid die minder fundamenteel en vaker aan wijziging onderhevig zijn omdat het uitwerking van het kader zelf betreft, worden opgenomen in een apart document (werkwijze bij het accreditatiekader). Dit biedt meer flexibiliteit en houdt het accreditatiekader overzichtelijker wat ook behulpzaam is bij toekomstige aanpassingen. Het document met de werkwijze is geen onderdeel van de voorhangprocedure.

Onafhankelijkheid panels

- De criteria voor de onafhankelijkheid van panelleden en secretarissen zijn met een redactionele verbetering gelijk getrokken voor de opleidingsbeoordelingen enerzijds en de instellingstoets kwaliteitszorg anderzijds. De informatie die de NVAO van instellingen en panelleden verwacht om de onafhankelijkheid te kunnen beoordelen is duidelijker aangegeven. Aanleiding voor deze verduidelijking was onder meer de Fontys-casus van afgelopen voorjaar, waar bij meerdere opleidingsbeoordelingen van de instelling een panellid betrokken was dat gelet op de onafhankelijkheidseisen achteraf geen panellid had moeten zijn. In de kamerbrief over de berichtgeving rondom de onderwijsvernieuwingen bij Fontys¹ heeft u reeds aangekondigd dat de NVAO de onafhankelijkheidseisen rond panelleden gaat verduidelijken. Tevens zijn de aanbevelingen die de inspectie heeft gedaan in haar onderzoeksrapport over het accreditatiestelsel van juni 2023² aanleiding geweest voor deze aanpassing.

Beoordeling taalkeuze

- Panels wegen het taalbeleid mee in hun oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. De bestaande regels voor de beoordeling van de keuze voor anderstalig onderwijs zijn verduidelijkt, vooruitlopend op de wetswijzigingen in het kader van de Wet internationalisering in balans. Hierbij heeft de NVAO zich gehouden aan haar eerdere concrete tekstvoorstellen voor wijziging van het accreditatiekader, die in juni naar de Kamer zijn gestuurd als bijlage bij uw brief over de motie Omtzigt c.s. inzake verduidelijking en handhaving taaleisen.³ Hiermee wordt extra aandacht gegeven aan de regels voor de beoordeling van de keuze voor

¹ Kamerstukken II 2022/23, 31288, nr. 1035

² Het onderzoeksrapport is in juli aan de Tweede Kamer verstuurd, waarbij is aangegeven dat een inhoudelijke beleidsreactie dit najaar volgt. Kamerstukken II 2022/23, 31288, nr. 1069. Een aantal aanbevelingen van de inspectie met betrekking tot de onafhankelijkheid worden verwerkt in het aparte document en de uitvoeringspraktijk van de NVAO.

³ Kamerstukken II 2022/23, 31288, nr. 1008

anderstalig onderwijs. Indien het onderwijs in een andere taal dan in het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze en besteedt daarbij aandacht aan de eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Met de verduidelijkte regels hebben de beoordelaars een helder kader om samen met de opleidingen te reflecteren op de gemaakte keuze ten aanzien van de taal van de opleiding.

Studenten met een functiebeperking

- Volgens het aangepaste accreditiekader dient in de beoordeling van opleidingen, te worden beoordeeld of de inrichting van de leeromgeving de toegankelijkheid en studeerbaarheid van het onderwijs bevordert, mede voor studenten met een functiebeperking. Dit geldt voor instellingen met en zonder erkenning ITK. Hiermee geeft u uitvoering aan de motie van het lid Westerveld van de Tweede Kamer van 30 juni 2020.⁴

Juridische toets WJZ

Het conceptkader is getoetst door WJZ. WJZ heeft enkele opmerkingen gemaakt die zijn besproken met de NVAO. Omdat deze opmerkingen niet in de weg staan aan goedkeuring van het voorliggende kader is besloten de voorhang te starten en waar opportuun separaat het gesprek met de NVAO te vervolgen. De punten betreffen kort samengevat:

- Het accreditiekader regelt niet zelfstandig de inwerkingtreding. Dit kan eventueel na de voorhang nog worden toegevoegd.
- De wettelijke verplichting om in het kader onderscheid te maken tussen het wetenschappelijk onderwijs en het hoger beroepsonderwijs en tussen ad-, bachelor- en masteropleidingen, komt niet expliciet tot uitdrukking in het kader. Dit is reeds in het huidige kader het geval. Dit onderscheid komt als vanzelfsprekend aan de orde bij de toetsing van de inhoud van de opleiding. Met de NVAO en met WJZ wordt bekeken in hoeverre dit onderscheid nog noodzakelijk is.
- De definitie van het 'student-lid' in het accreditiekader lijkt niet helemaal aan te sluiten bij de wet. Dit is reeds in het huidige kader het geval. Dat punt wordt separaat nader met de NVAO en WJZ besproken.
- Tenslotte is een opmerking gemaakt ten aanzien van de formulering over de beoordeling van de keuze voor anderstalig onderwijs. WJZ geeft aan dat in het kader duidelijker naar voren kan komen dat bij de accreditatiebeoordeling niet de taalkeuze van de opleiding *an sich* wordt beoordeeld, maar dat deze beoordeling is gekoppeld aan de kwaliteit van de opleiding. In het kader van accreditatie kan immers slechts een kwaliteitsoordeel worden gegeven.

Met de NVAO is gekeken naar eventuele aanpassingen die dit punt ondervangen en tegelijkertijd voldoende recht doen aan hetgeen al aan de Kamer en aan het veld is gecommuniceerd over de beoordeling

⁴ Kamerstukken II 2019/20, 31288, nr. 855

van de taalkeuze in het nieuwe kader. Dit bleek niet haalbaar en gelet op de aard van de opmerking evenmin noodzakelijk. Gelet op de beoogde voortgang is daarom met de NVAO afgesproken de beoordeling van de taalkeuze en de wijze waarop die in het kader is opgenomen, weer tegen het licht te houden op het moment dat de invoering van de Wet internationalisering in balans – waarin is voorzien in een beoordeling van de keuze voor een andere taal door de CDHO - concreet wordt.

Planning

18 september – 15 oktober 2023	Minimale voorhangperiode accreditatiekader*
18 – 22 oktober	Evt. aanpassingen kader n.a.v. voorhang
24 oktober 2023	Beoogde start lijn goedkeuring accreditatiekader door MOCW
27 oktober – 22 november 2023	Verkiezingsreces
31 oktober 2023	Aanbiedingsprocedure publicatie Staatscourant
7 november 2023	Publicatie Staatscourant
1 januari 2024	Inwerkingtreding accreditatiekader

* In bovenstaande planning is uitgegaan van het meest gunstige verloop van de voorhangprocedure. Bij vragen vanuit de Kamer(s) of het eventueel controversieel verklaren van het herziene kader, kan de voorhangperiode langer duren en zal de beoogde inwerkingtredingsdatum waarschijnlijk niet worden gehaald. Dat zou enerzijds ongelukkig zijn omdat deze inwerkingtredingsdatum al door de NVAO is gecommuniceerd naar het veld. Ook is deze datum naar de Kamer gecommuniceerd in communicatie omtrent de Wet internationalisering in balans. Tegelijkertijd zorgt een latere inwerkingtreding niet voor problemen in de uitvoeringspraktijk. Ook heeft een latere inwerkingtreding van het kader geen gevolgen voor de indiening en inwerkingtreding van de Wet internationalisering in balans.